

Helse- og omsorgsdepartementet
Postboks 8011 Dep
0030 Oslo

Lyngen 15.09.22

Innspill til Nasjonal Helse- og Samhandlingsplan fra Spillavhengighet Norge

Spillavhengighet Norge er en frittstående interesseorganisasjon med over 20 års arbeid med lavterskeltilbud til spilleavhengige og pårørende bak oss. Organisasjonen jobber lokalt, regionalt og nasjonalt for å tilby ulike hjelpetilbud, i tillegg til å jobbe forebyggende. Vi bidrar til at spilleavhengige og pårørendes stemmer blir hørt og setter lys på konsekvensene av spillavhengighet. Organisasjonen har i dag 7 ansatte og 50 frivillige som drifter en hjelpetelefon, 13 fysiske selvhjelpsgrupper og digitale selvhjelpsgrupper for både spilleavhengige og pårørende. Vi jobber opp mot både pengespillavhengighet og dataspillavhengighet.

Innspillet vårt tar utgangspunkt i erfaringskompetanse og hvordan vi mener tiltak vil øke folkehelsen til spilleavhengige, personer i faresonen for å bli spilleavhengige og deres pårørende.

Behovet

En befolkningsundersøkelse utført av SPILLFORSK ved Universitet i Bergen publisert i 2020 viser at 55.000 nordmenn er spillavhengige, mens ytterligere 122.000 er i risikozonen. Spillavhengigheten påvirker familie, venner og kollegaer. Det betyr at flere hundre tusen nordmenn opplever negative konsekvenser av pengespill. Tallene viser også en økning i spilleproblemer siden forrige undersøkelse i 2015.

En fersk studie fra SPILLFORSK på oppdrag fra Lotteritilsynet, estimerer at problemspilling koster det norske samfunnet minst 5,1 milliarder kroner i året i form av tapt produktivitet, dårligere helse, kriminalitet og konsekvenser for pårørende. Studien estimerer også at problemspilling forårsaket 51 selvmord i 2019. Rapporten heter «Den samfunnsøkonomiske kostanden ved problemspilling i Norge» og er den første beregningen av denne typen. Forskerne selv påpeker at beløpene i rapporten er underestimert, og den omfatter utelukkende problemspillere.

Strengere regulering av pengespill kommer på plass 01.01.23, men problematikken må håndteres fra to sider. Den andre siden er i helseapparatet, der tilbud og behandling for spillavhengighet er meget liten og i store deler av landet omtrent fraværende.

Tiltak

Vi ser at flere av helsefelleskapene har lignende erfaring som oss og har satt opp lignende forslag i sine innspill.

- Større samhandling på tvers av avdelinger og fagfelt. Vi opplever at det fortsatt regjeres en «silotankegang» innad i helsevesenet og gode tiltak stoppes fordi samhandling ikke tillates av budsjetter og ledelse. En større samhandling og handlefrihet i spesialisthelsetjenesten vil etter vår mening bidra til raskere måloppnåelse av en helhetlig behandling og et bedre pasientforløp.
- Finne og forsterke tiltak der helsetjenesten lykkes med å involvere pårørende på en god måte.
- Samhandlingen må strekke seg til at enten kommunen, helsetjenesten eller en ideell organisasjon kan tilby et ettervern for dem som er i behandling. Vi opplever i dag at pasienter gjennomgår behandling, men står etterpå alene i sin situasjon. Det går ikke lang tid før de risikerer tilbakefall og havner bakerst i behandlingsskøen igjen. Vi vet at dette kan gjøre ny stor skade på individets og familiens økonomi, samtidig som troen på egen rehabilitering synker og selvmordstankene øker.

Som frivillig organisasjon forsøker vi alltid demme opp der spesialisthelsetjenesten ikke strekker til og lykkes i større grad der vi får til et formelt samarbeid. Med selvhjelpsgrupper i mange byer og et landsdekkende digitalt tilbud, er vi bedre rustet enn noen gang til å være et ettervern for pasienter som har vært i behandling eller venter på behandling.

- Utvide det fysiske behandlingstilbudet med digitale behandlingstilbud. Et digitalt tilbud vil i mange tilfeller ikke være like godt som et fysisk tilbud, men med de geografiske utfordringene vi har i Norge, så kan et digitalt tilbud nå ut til en gruppe pasienter som ikke søker hjelp pr i dag. Spillavhengighet Norge viser her til egen erfaring da tilbudene ble digitale under pandemien og våre selvhjelpstilbud for alvor ble landsdekkende. Vi hadde nå et helt nytt tilbud til nye brukere, som vi vil opprettholde i fremtiden.
- Mer om utfordringer knyttet til mental helse og avhengighet inn i skolen.
- Det er behov for mer helseforskning i forhold til spilleavhengighet, både i forhold til hvordan dette påvirker den spilleavhengige og pårørende.

Vi viser ellers til vårt innspill til Folkehelsemeldingen.

På vegne av styret i Spillavhengighet Norge

Magnus Pedersen

Politisk rådgiver